

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a 96. számú Ügyvédi Iroda (1067 Budapest, Eötvös u. 29.; ügyintéző: Vidékiné Dr. Schreier Krisztina ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Dr. Balogh Tibor Ügyvédi Iroda (4027 Debrecen, Csörsz u. 10.; ügyintéző: Dr. Balogh Tibor ügyvéd) által I.r. alperes neve (I.r. alperes címe) I.r. és a Dr. Csécsy Andrea ügyvéd (4026 Debrecen, Bem tér 10. I/3.) által képviselt II.r. alperes neve (II.r. alperes címe) II.r. alperesek ellen, 5 135 503 Ft és járulékai megfizetése iránt indított perében, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2006. november 10-én meghozott 5.G.40.111/2004/50. számú ítélete ellen, az I.r. alperes részéről 54. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit pedig részben, akként változtatja meg, hogy az I.r. alperes marasztalásának főösszegét 3 755 500 (Hárommillió-hétszázötvenötezer-ötszáz) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 70 000 (Hetvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a 2006. november 10-én 50. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 3 935 000 Ft-ot és annak 2004. szeptember 1. napjától a kifizetésig járó, az ítéletben részletezett mértékű késedelmi kamatát, továbbá 486 224 Ft perköltséget, ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte továbbá a felperest, hogy fizessen meg a II.r. alperesnek 15 napon belül 250 000 Ft perköltséget.

A megállapított tényállás szerint a felperes a tulajdonosa a ...-i **ingatlan1** helyrajzi számú, 30 ha 4232m² területű és a **ingatlan2**. helyrajzi számú 14 ha 4318m² területű, szántú művelési águ ingatlanoknak.

A felperes 2003. január 29-én **U.T.** ...-i lakossal mezőgazdasági földhaszonbérleti szerződést kötött - többek között - a **ingatlan1** helyrajzi számú ingatlanra. A ...-i Körzeti Földhivatal a **ingatlan1** helyrajzi számú ingatlanra vonatkozó haszonbérleti szerződés

tényét 2003. február 1. és 2008. november 30-i hatállyal az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezte.

A **ingatlan2.** helyrajzi számú ingatlan használatát a felperes ugyancsak átengedte **U.T.**nak. Erre a területre vonatkozóan azonban a felek között írásba foglalt földhaszonbérleti szerződés nem jött létre és a haszonbérlet ténye az ingatlan-nyilvántartásba sem került bejegyzésre.

U.T. 2003. őszén a **ingatlan1** helyrajzi számú ingatlan 20 hektárnyi területén és a **ingatlan2** helyrajzi számú ingatlan teljes területén őszi búzát vetett.

2003. október 14-én **U.T.** a 2003-2004. évekre vonatkozóan forgóeszköz finanszírozási szerződést kötött az I.r. alperessel, 6 000 000 Ft keretösszeg erejéig.

Az I.r. alperestől felvett hitel biztosítékaul **U.T.** a szerződés 1. számú mellékletében meghatározott területeken termelt terményekre vételi jogot és kézi zálogjogot biztosított az I.r. alperes számára.

A szerződés 10. pontja szerint a felek 2004. július 31. napjáig megállapodhattak abban is, hogy a megtermelt őszi búzát az I.r. alperes felvásárolja (opció helyett fixre köthetik a szerződést). Ilyen megállapodás esetén **U.T.** köteles volt a kikötött terménymennyiséget az I.r. alperes tulajdonába és birtokába adni a felvásárlási szerződésben meghatározottak szerint.

U.T. a 2003. december 3-án tett írásbeli nyilatkozatában pontosította a forgóeszköz finanszírozási szerződés hatálya alá tartozó területeket, amely nyilatkozat szerint a szerződés - többek között - a **ingatlan1** helyrajzi számú ingatlanra is kiterjedt.

A felperes az **U.T.**sal kötött - a **ingatlan1** helyrajzi számú ingatlanra is kiterjedő - mezőgazdasági földhaszonbérleti szerződést 2004. február 13-án azonnali hatállyal felmondta. **U.T.** a felmondást tudomásul vette és megállapodott a felperessel a **ingatlan1** helyrajzi számú és a **ingatlan2.** helyrajzi számú ingatlanokon már elvégzett mezőgazdasági munkák értékének 3 241 754 Ft összegben történő elfogadásáról és annak beszámításáról a felperes vele szemben fennálló követelésébe.

A **ingatlan1** helyrajzi számú ingatlanra bejegyzett földhaszonbérletet a ...-i Körzeti Földhivatal a felperes kérelmére 2004. április 19-én törölte az ingatlan-nyilvántartásból.

2004. március 16-án a felperes mezőgazdasági földhaszonbérleti szerződést kötött a **ingatlan1** helyrajzi számú ingatlanra Bérő1-el, a **ingatlan2.** helyrajzi számú ingatlanra pedig Bérő2-vel. A szerződésekben a felek a haszonbérleti díj összegét 55 000 Ft/hektár összegben határozták meg. Rögzítették, hogy a felperes a területeket őszi búzával bevetetten, egyenletesen kikelt állapotban adja át a bérőőknek, akik a már elvégzett mezőgazdasági munkák értéke címén a **ingatlan2.** helyrajzi számú ingatlanra vonatkozóan 1 358 754 Ft-ot, a **ingatlan1** helyrajzi számú ingatlanra vonatkozóan pedig 1 883 000 Ft-ot vállaltak megfizetni a felperesnek.

A Bérő2-vel és a Bérő1-el megkötött földhaszonbérleti szerződések az ingatlan-nyilvántartásba nem kerültek bejegyzésre.

2004. március 25-én **U.T.** közjegyzői okiratba foglalt mezőgazdasági termeltetési és termékértékesítési szerződést kötött a II.r. alperessel, amelyben - egyebek mellett - arra vállalt kötelezettséget, hogy a szerződésben felsorolt helyrajzi számú ingatlanokon - köztük

a **ingatlan1** helyrajzi számú, bérelt ingatlanon - a II.r. alperes részére összesen 390 tonna étkezési búzát és 80 tonna őszi árpát termel.

E szerződésben **U.T.** kötelezettséget vállalt arra is, hogy a szerződés hatálya alá tartozó ingatlanokon megtermelt termést „lábon” nem adja el, fedezetül, zálogul, vagy értékesítési céllal harmadik fél részére nem ajánlja fel.

2004. június 21-én **U.T.** adásvételi szerződést kötött az I.r. alperessel a ... térségében található, a mellékletben megjelölt helyrajzi számú ingatlanokon - köztük a **ingatlan1** helyrajzi számú ingatlanon - általa megtermelt, „lábon álló” őszi búzára.

A szerződésben rögzítették, hogy a betakarítást az I.r. alperes által megbízott „bért vállalkozó” végzi.

A 2004. évi termés betakarításáig a **ingatlan1** helyrajzi számú és a **ingatlan2.** helyrajzi számú ingatlanokon 2004. évben az I.r. alperes, valamint Bérő2 és Bérő1 mezőgazdasági munkát nem végeztek. H.V. vállalkozó ugyanakkor a II.r. alperes megbízásából elvégezte a **ingatlan1** helyrajzi számú ingatlan megszerezését.

A **ingatlan2.** helyrajzi számú ingatlanon termelt búzából 8630 kg-ot Sz.A. vállalkozó aratott le, és azt a NG Kft. raktárába szállította be azzal, hogy a learatott búza felett az I.r. és II.r. alperesek jogosultak rendelkezni.

A **ingatlan1** helyrajzi számú ingatlanon termelt búza teljes mennyiségét, valamint a **ingatlan2.** helyrajzi számú ingatlanon termelt búzának a 8630 kg-ot meghaladó (Sz.A. által learatott) részét pedig az I.r. alperes megbízásából B.L. vállalkozó aratta le. A B.L. által learatott búza mennyisége 534.44 tonna volt, amely a HB Tsz raktárába került beszállításra. Ezt az 534.44 tonna búzát a VL Rt. végrehajtást kérő kérelmére NZ. önálló bírósági végrehajtó lefoglalta.

Az I.r. alperes a VL Rt. ellen igénypert indított ai Városi Bíróságon, amely perben a bíróság a 2005. augusztus 12-én jogerőre emelkedett számú ítéletével a lefoglalt 534.44 tonna búzát a foglalás alól feloldotta.

Ezt követően a HB Tsz raktárában tárolt búzát az I.r. alperes értékesítette.

A felperes az elsődleges kereseti kérelmében 5 135 503 Ft és járulékai megfizetésére kérte egyetemlegesen kötelezni az alpereseket arra hivatkozással, hogy Bérő2 és Bérő1 az általuk haszonbérbe vett ingatlan 1. és **ingatlan2.** helyrajzi számú ingatlanokat az alperesek magatartása miatt nem tudták művelni, ezért a számára járó haszonbérleti díjat (55 000 Ft/hektár), valamint a szerződésekben meghatározott költségtérítést (3 241 754 Ft) nem fizették meg, így ezt az összeget az alperesek kártérítés jogcímén kötelesek részére megtéríteni.

A másodlagosan előterjesztett, módosított keresetében a felperes 4 036 207 Ft és járulékai megfizetésére kérte egyetemlegesen kötelezni az alpereseket arra hivatkozással, hogy a **ingatlan1** helyrajzi számú és **ingatlan2.** helyrajzi számú ingatlanokon termelt búza az ő tulajdonát képezte, ennek ellenére azt az alperesek jogellenesen learatták és értékesítették, ezért annak értékét kötelesek részére megfizetni.

Az alperesek a felperes keresetének teljes mértékben történő elutasítását kérték.

Az I.r. alperes állította, hogy az **U.T.**sal megkötött szerződések alapján a búzát jogszerűen aratta le, ezért a terhére jogellenes magatartás nem állapítható meg. Álláspontja szerint az **U.T.**sal megkötött szerződések alapján a megtermett termény az ő és **U.T.** közös tulajdonába került, ezért arról **U.T.** önállóan nem volt jogosult rendelkezni.

Hivatkozott arra, hogy a felperes és **U.T.** között létrejött kölcsönszerződés érvénytelen (uzsorás) volt, ezért az nem szolgálhatott alapul a földhaszonbérleti szerződés felmondásához.

A II.r. alperes előadta, hogy a felperes keresetében megjelölt területekről a búzát nem ő, hanem az I.r. alperes aratatta le, azzal összefüggésben a II.r. alperes felróható magatartást nem tanúsított, ezért vele szemben a felperes keresete megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes elsődleges kereseti kérelme alaptalan, a másodlagos kereseti kérelme pedig az I.r. alperes vonatkozásában a nagyobb részében alapos, a II.r. alperes vonatkozásában pedig alaptalan.

Az elsődleges kereseti kérelemmel összefüggésben az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes és Bérő2, valamint házastársa között létrejött földhaszonbérleti szerződéseket a földhivatalhoz nyilvántartásba vétel céljából nem nyújtották be. Ezért azok - „A termőföldről” szóló, 1994. évi LV. törvény 25/A.§ (6) bekezdése alapján - érvénytelenek. Ennek következtében pedig a felperesnek az e szerződésekre alapított elsődleges kereseti kérelme alaptalan.

A felperes másodlagos kereseti kérelmével összefüggésben az elsőfokú bíróság megállapítása az volt, hogy az **U.T.**sal a **ingatlan1** helyrajzi számú ingatlanra kötött földhaszonbérleti szerződést a felperes felmondta, az addig elvégzett munkák tekintetében pedig **U.T.**sal elszámolt. A **ingatlan2.** helyrajzi számú ingatlanra vonatkozóan viszont a felperes és **U.T.** között érvényes szerződés nem jött létre, ezért ezt a területet **U.T.** jogcím nélkül használta.

Mindezekre tekintettel **U.T.**nak az aratáskor egyik területen sem volt érvényes jogcíme a búza betakarítására, amelyből következik, hogy az alperesek - akik különböző jogcímenek ugyan, de **U.T.**tól származtatták a búza feletti rendelkezési jogukat - szintén nem szerezhették meg a búza tulajdonjogát. Az I.r. alperes ezért a felperes tulajdonát képező terményt jogosulatlanul aratta le és értékesítette, amelyért a Ptk. 339.§ (1) bekezdése alapján kártérítési kötelezettség terheli.

A felperest ért kár összegét az elsőfokú bíróság Gyergyói Csaba igazságügyi szakértő véleménye alapján 3 935 000 Ft-ban határozta meg, amelynek megfizetésére a betárolt búzát értékesítő I.r. alperest kötelezte.

Arra tekintettel pedig, hogy a II.r. alperes - a megállapítása szerint - a búza learatásában és értékesítésében nem vett részt, tehát e körben jogellenes magatartást nem tanúsított, az elsőfokú bíróság elutasította a felperes részéről vele szemben előterjesztett kártérítési igényt.

A NG Kft. raktárába betárolt 8 630 kg búza tekintetében az elsőfokú bíróság a felperes keresetét ugyancsak alaptalannak találta arra tekintettel, hogy ez a terménymennyiség

még nem került értékesítésre, annak hiányában pedig - az ítéletben foglaltak szerint - a felperest kár még nem érte.

Ez ellen az ítélet ellen az I.r. alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen a sérelmezett határozat (részben történő) megváltoztatását és a felperes teljes keresetének elutasítását, másodlagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Fenntartotta azt az állítását, hogy az **U.T.**sal kötött forgóeszköz finanszírozási szerződés alapján a megtermelt búza az ő és **U.T.** közös tulajdonába került, ezért arról **U.T.** egyedül jogszerűen nem rendelkezhetett. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon mellőzte a felperes és **U.T.** között létrejött kölcsönszerződés érvényességének vizsgálatát, figyelemmel a per során részéről etekintetben tett nyilatkozatokra.

Állította, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértést követett el azzal is, hogy figyelmen kívül hagyta a kártérítési felelősség alól való kimentésre vonatkozó hivatkozásait. Kifejtette, hogy a felperessel semmilyen jogviszonyban nem volt, ezért a felperesnek a haszonbérlet megszűnéséről szóló közlését - a vele szerződött **U.T.** azzal ellentétes nyilatkozataira és intézkedéseire is tekintettel - nem vehette tudomásul, ennek következtében a termény betakarításakor úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Emellett vitatta az I.r. alperes a fellebbezésében a felperes javára megítélt követelés összegének jogszerű megállapítását is. Álláspontja szerint annak következtében, hogy a szakértő a véleményét a helyszín megtekintése, valamint a perben rendelkezésre álló egyéb adatok figyelembevételével készítette el, a szakértői vélemény alkalmazatlan volt a felperes részéről állított kár összegének meghatározására.

Előadta továbbá, hogy „a teljes termés értékének felperes javára szolgáló megítélése az I.r. alperes által biztosított vetőmag- és műtrágya-érték és a betakarítás költségek - kombájnlás, szállítás, tisztítás, tárolás - csökkentése nélkül, egyéb feltételek megléte esetén is a kárnszerzés tilalmába ütközik”.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az I.r. alperesnek a másodfokú perköltségeiben történő marasztalását kérte. Megismételte azt az állítását, hogy mindkét alperest levélben értesítette arról, hogy az **U.T.**sal kötött haszonbérleti szerződést felmondta és az alpereseket felhívta, hogy tartózkodjanak a perbeli ingatlanok birtoklásától.

A haszonbérleti szerződés 2004. február 13-án történt felmondása után pedig **U.T.** a lábon álló termésre érvényes szerződést már nem köthetett.

Álláspontja szerint az elsőfokú eljárás során beszerzett szakértői vélemény nem aggályos, az I.r. alperes azzal kapcsolatos kifogásai ezért alaptalanok.

Hivatkozott arra, hogy a fellebbezésben hivatkozott termelési- és betakarítási költségek elszámolása „az I.r. alperes és **U.T.** közötti szerződéses jogviszony alapján bírálható el”, amely a jelen per tárgyát nem képezte.

A peres felek a másodfokú eljárásban tárgyalás tartását nem kérték. Ezért a Debreceni Ítéltábla a Pp. 256/A.§ (1) bekezdésének f.) pontja, valamint a (2), (3) és (4) bekezdései alapján az I.r. alperes fellebbezését tárgyaláson kívül bírálta el.

A peres felek nem nyújtottak be fellebbezést az elsőfokú bíróság ítéletének a II.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmeket, valamint az I.r. alperessel szemben előterjesztett elsődleges kereseti kérelmet elutasító része ellen. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének ezek a rendelkezései a Pp. 228.§ (3) bekezdése alapján jogerőre emelkedtek. A Pp. 253.§ (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel pedig a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

Ennek eredményeként pedig a Debreceni Ítéletábrla azt állapította meg, hogy az I.r alperes fellebbezése a túlnyomó részét illetően alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, azt helyesen állapította meg és az I.r. alperessel szemben előterjesztett másodlagos kereseti kérelem jogalapjára vonatkozóan helytállóak voltak az abból levont jogi következtetései is.

Az elsőfokú bíróság ítéletében is felhívott Ptk. 125.§ (1) bekezdése alapján a perbeli esetben a megtermett termés tulajdonjogát **U.T.** is csak az elválasztással szerezte volna meg. Addig az időpontig ugyanis csak szerződésen alapuló kötelmi igénye volt neki is a majdani termés tulajdonjogának megszerzésére. Ennek következtében „a lábon álló” (még el nem választott) termés (vagy annak egy része) tulajdonjogát az I.r. alperes sem szerezte (szerezhette) meg az **U.T.**sal kötött szerződések folytán, mivel azok alapján neki is csupán kötelmi igénye keletkezett a termés tulajdonjogának megszerzésére.

A felperes azonban a **ingatlan1** helyrajzi számú ingatlanra vonatkozóan **U.T.**sal megkötött földhaszonbérleti szerződést - nem vitásan - felmondta, a **ingatlan2.** helyrajzi számú ingatlant pedig **U.T.** érvényes szerződés nélkül használta.

A rendelkezésére álló adatok alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a haszonbérleti szerződés felmondását követően a felperes elszámolt **U.T.**sal az általa a fenti ingatlanokon a felmondás időpontjáig elvégzett munkák értékét illetően.

Mindezek következtében **U.T.**nak a **ingatlan1** helyrajzi számú ingatlanra vonatkozóan megszűnt (a **ingatlan2.** helyrajzi számú ingatlanra vonatkozóan pedig létre sem jött) az a joga, amely őt a hivatkozott ingatlanokon termelt termés elváláskori tulajdonba vételére jogosíthatta volna. Ennek következtében pedig megszűnt az I.r. alperesnek is az - az **U.T.**tól származtatott - a joga, hogy a megtermett terményt a saját részére betakaríthassa és arról rendelkezessen.

A rendelkezésre álló adatok szerint az I.r. alperes a földolgot (az ingatlanokat) nem birtokolta (nem művelte). Ennek következtében az elválasztással a Ptk. 125.§ (3) bekezdése alapján sem szerezte meg a megtermett termés tulajdonjogát.

Mindemellett az I.r. alperes jóhiszeműnek sem lenne tekinthető, hiszen a felperes és **U.T.** között létrejött földhaszonbérleti szerződés megszűnéséről - megállapíthatóan - már a betakarítás megkezdése előtt tudomást szerzett. (Ezt a tényt az I.r. alperes a fellebbezésében maga is elismerte.)

Ilyen körülmények között alaptalanul hivatkozott az I.r. alperes arra, hogy a termés betakarításakor úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható volt. Amennyiben ugyanis az I.r. alperes **U.T.** haszonbérleti jogának megszűnését az értesítése után

kétségbe vonta, úgy a részéről az adott helyzetben elvárható magatartás az lett volna, ha az ingatlan-nyilvántartás megtekintésével meggyőződött volna arról, hogy mi a valós helyzet, tehát a vele szerződött **U.T.** haszonbérleti joga továbbra is fennállt-e az érintett ingatlanokon. (A haszonbérleti jognak a földhivatalhoz nyilvántartásba vétel céljából való bejelentési kötelezettsége ugyanis éppen azt a célt szolgálja, hogy arról az érdekelt hiteles tájékoztatáshoz juthassanak.)

Ezért az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az I.r. alperesnek a felperes tulajdonát képező földterületeken termett termény betakarítására érvényes jogcíme nem volt, tehát jogellenesen és felróhatóan járt el, amikor más (a felperes) terményét betakarította.

Alaptalanul sérelmezte az I.r. alperes a fellebbezésében a felperes és **U.T.** között létrejött kölcsönszerződés érvénytelenségére vonatkozó nyilatkozatainak a figyelmen kívül hagyását is. A felperes kereseti kérelmeinek elbírálása szempontjából ugyanis a hivatkozott kölcsönszerződés érvényességének vagy érvénytelenségének nem volt jelentősége, ezért azok vizsgálatának elmulasztásával az elsőfokú bíróság jogszabálysértést nem követett el. (A kölcsönszerződés érvényességének kérdése a felperes és **U.T.** jogviszonyára tartozott és az ő jogvitájuk elbírálásakor bírhatott volna jelentőséggel. Az a jogvita pedig - az etekintetben nem vitás tényállás szerint - jogerősen lezártult.)

Megalapozatlan volt az I.r. alperesnek az általa biztosított vetőmag és műtrágya értékére, valamint a betakarítás költségeire való fellebbezési hivatkozása is. Ez a nyilatkozat ugyanis - tartalma szerint - a felperes követelésével szembeni beszámítási kifogás előterjesztésének minősült, amelyre azonban a másodfokú eljárásban csak a Pp. 247.§ (3) bekezdésében meghatározott esetekben kerülhetett sor.

Az adott esetben azonban a felperes az I.r. alperes beszámítási igényét nem ismerte el, hiszen a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság határozatának helybenhagyását kérte. A másodfokú eljárásban beszámítani kért követelés pedig nem az elsőfokú tárgyalás berekesztését követően járt le. Ezért az I.r. alperes a beszámítási kifogását a másodfokú eljárásban jogszerűen már nem terjeszthette elő, így annak elbírálására a jelen perben nem kerülhetett sor.

Az elsőfokú eljárásban beszerzett szakértői véleménnyel összefüggésben az I.r. alperes a fellebbezésében alaptalanul kifogásolta a helyszíni szemle tartásának hiányát, illetőleg a rendelkezésre álló egyéb adatok figyelmen kívül hagyását.

A perben érintett területek osztályba sorolására és a learatott búzára vonatkozóan rendelkezésre álló mennyiségi adatok alapján ugyanis a szakértő az adott esetben a helyszín megtekintése nélkül is megalapozottan nyilatkozhatott a termésátlagra, figyelembe véve azt is, hogy a termés betakarítása és a szakértői vélemény elkészítése között mintegy két év telt el, továbbá arra, hogy a szakértő által megállapított termésátlag és egységár, valamint az I.r. alperes részéről közölt értékesítési adatok között lényeges eltérés nem volt. Ezért a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a beszerzett szakértői véleményt etekintetben aggálytalanak és kellően megalapozottnak lehetett tekinteni.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság az I.r. alperes részéről értékesített búza mennyiségének meghatározása során, és ennek következtében tévesen határozta meg az értékesített búza értékét is. A szakértői vélemény 7. és 8. oldalán található számításból ugyanis kétséget kizáróan megállapítható, hogy a 189.37 tonna összmenyiséget a szakértő a perben érintett két ingatlan teljes bevetett alapterülete (20 hektár + 14 hektár $4318 \text{ m}^2 = 34 \text{ hektár } 4318 \text{ m}^2$) alapulvételével határozta meg és a learatott búza értékének kiszámításakor az így megállapított összmenyiséget vette alapul.

A szakértői véleményben megállapított összegek (3 976 770 Ft és 3 891 585 Ft), tehát a perrel érintett területeken megtermett teljes búzamenyiségre vonatkoztak, ezért magukba foglalták a **ingatlan2.** helyrajzi számú ingatlanról learatott és a NG Kft. raktárába betárolt 8630 kg búza értékét is, amelyre vonatkozóan az elsőfokú bíróság - az etekintetben jogerős rendelkezésével - a felperes keresetét elutasította.

Erre figyelemmel az I.r. alperes által értékesített búza értékének meghatározásakor - ellentétben a szakértőnek a tárgyaláson tett nyilatkozatával - csupán 180.74 tonna mennyiségű búzát (189.37 tonna - 8630 kg) lehetett volna figyelembe venni, amelynek értéke (a szakértői véleményben meghatározott számítási mód alkalmazásával megállapított 3 795 540 Ft és 3 714 540 Ft átlagát figyelembe véve) 3 755 500 Ft-ot tesz ki, szemben az elsőfokú bíróság ítéletében meghatározott 3 935 000 Ft értékkel.

Mindezekre tekintettel a Debreceni Ítéltábla - az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve - az ítélet fellebbezett rendelkezését részben, akként változtatta meg, hogy az I.r. alperes marasztalásának főösszegét 3 755 500 Ft-ra leszállította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének részben történt megváltoztatása folytán a felperes és az I.r. alperes pernyertességének és pervesztességének aránya számottevően nem változott meg, ezért a másodfokú bíróság nem tartotta szükségesnek az elsőfokú bíróság perköltségviselésre vonatkozó rendelkezésének megváltoztatását.

Az I.r. alperes fellebbezése a túlnyomó részében (95%) alaptalan volt. Ezért a Debreceni Ítéltábla a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján (a pernyertesség és a pervesztesség arányát szem előtt tartva) az I.r. alperest kötelezte a felperes ügyvédi munkadíjból eredő másodfokú perköltsége arányos részének megfizetésére, amelybe az I.r. alperest a fellebbezése eredményességének arányában megillető másodfokú perköltség összegét beszámította.

Az ügyvédi munkadíjak összegét a Debreceni Ítéltábla a Pp. 79.§ (1) bekezdése alapján, hivatalból határozta meg „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, módosított 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (1) bekezdésének a.) pontja, (5) bekezdése és a 4/A.§-ában foglaltak figyelembevétel.

Debrecen, 2007. november 27.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos sk. előadó bíró, Dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hitelűl:

-kiadó-